

TENEN

Dansk Tekstilhistorisk Forening

nr. 3

dec 1990

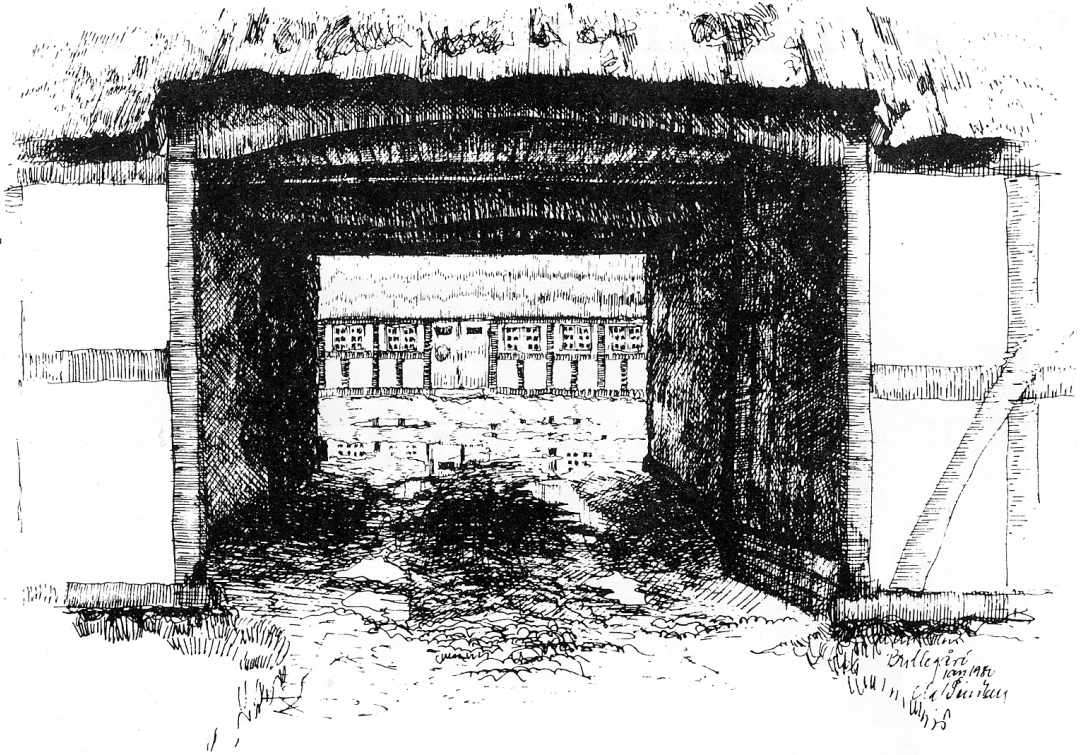

HØRLÆRRED.

Tråd ved tråd
tæt og fint
fra mark til lærred
en uendelighed af timer
grove arbejdshænder
og kvindeflid
er stoffets tyste tale.

En drømmenes flygtige stof
vævet ind i det tætte lærred
er hverdagslivets mangfoldighed
er glæden
er sorgen
er kærligheden
er.....

Stoffet er tavshed.

Koldrulning på Brillegården.

Hanne Frøsig har bedt mig fortælle lidt om min rullestue. Vi bor på Brillegård, der er en af de Fynske gårde, der lige er blevet fredet. Vi har masser af plads, og derfor samler jeg på alt muligt bl.a. gamle ruller. Jeg har en to-mands stenrulle og en trærulle med stenkasse, man kan klare alene. En rulle i træ med valser, der tvinges ned af en hængende kasse med sten. En rulle på jernstativ med drejelige trævalser. Og udover manglebrættet har jeg også en elektrisk koldrulle.

I 1956 var jeg ung pige på Fjellebo Avlsgård, og der blev alt rullet på en to-mands stenrulle --- også de 7 karles hjemmenvævede hørlærredslagner. Så jeg har haft rulletøj i hænderne før; men det er svært at få det flot!

Nu prøver jeg på, at blive god nok til at vise arbejdet frem, og få alle rullerne til at virke godt nok.

Ja - at blive en god rullekone. Muligvis kunne stedet blive et arbejdende værksted for Svendborg Museum, som jeg er knyttet til.

Jeg dyrker hør hvert år og har alle hørredskaberne, men jeg ved også nu hvor langt, der er fra man putter et frø i jorden til man lægger en dækkeserviet på bordet.

Jeg har væverlaugets erhvervsmæssige kursus og jeg koldruller for vævepigerne, så de flotte hørarbejder ikke skal ødelægges af vaskeriets varmerulle eller strygejernet.

Vennernes Georg Jensens duge har jeg også taget mig af.

Kunne rullestuen bruges noget mere, ville det være dejligt, både for at holde det gamle håndværk ved lige, men også for at skabe liv og naturlig aktivitet på vores gamle gård.

Elly Kølln.

Skaarupørevej 30
5881 Skaarup

Forsidebillede:

Dukatpose fra Syv, Hedeboegnen, Kbh. Amt. Mærke: ILS 1823

Hørlærred. Syet med korssting i bomuld og guldtråd.

Der kendes tilsvarende poser f.eks. fra Midtjylland, som kaldes tobakspunge.

Rapport om SELSKABSTASKER.

Lørdag den 17. november samledes vi på Odense Fagskole og Haandarbejdsseminarium. Skolen skal have tak for lån af lokaler, hvor vi følte os velkomne og fandt os godt tilrette.

På forhånd var projektet blevet meddelt til den samlede fynske presse og gennem FOF Odense til håndarbejds lærere og - elever.

Formiddagen var stille, lørdag er vel den ugentlige indkøbs- og hjemmedag for de fleste husmødre. Fremmødet kom over middag, og kl. 14. var der vel en snes besøgende, nogle medbringende tasker, andre for at kikke på tasker - og på lysbilleder med ledsagende beskrivelse om Fyns gamle tekstilkunst.

De medbragte tasker blev fortograferet og beskrevet. I antal beskedent, men alle befandt sig godt, og der blev en god snak om tingene.

Hanne Frøsig Dalgaard.

HVOR BLEV HØRREN AF.

Hør er en gammel kulturplante, som menes at stamme fra den vestlige del af Asien.

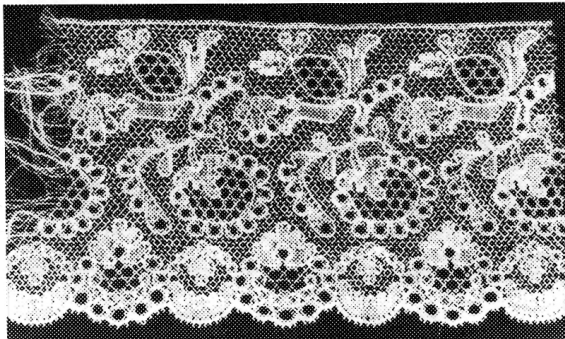
Hør er blevet udnyttet gennem 5000 år.

Det ældste fund i Norden er fra Norge og dateres til 700-tallet.

Arealer med spindehør i Danmark 1837 - 1986.

1837	7700 ha.	1871	4800 ha.	1886	165 ha.
1928	10 ha.	1940-45	6000 ha.	1946	3700 ha.
1947	5500 ha.	1948	6100 ha.	1949	4600 ha.
1985	281 ha.	1986	525 ha.		

På grund af det store manuelle arbejde, er det i dag svært at udnytte spindehørreren - det siges også at vi har ca. 20 år mellem en rigtig god høst, hvoraf fibrene er egnede til den fine hørtråd, som er helt nødvendig for at kunne fremstille de flotte "Tønderkniplinger".

Hørfibren er et dejligt materiale, stor trækstyrke både i våd og tør tilstand, evne til hurtigt at optage store mængder vand samt at tørre hurtigt igen.

Traditionelt forbinder man hør med smukt og gedigent "Linned" som f.eks. damaskvævede duge med et silkeagtigt udseende. For at bevare dette smukke udseende, skal disse stoffer dog koldrulles, så jeg håber at nogle rulle-ejere vil melde sig, så disse stoffer igen kommer til deres rette udseende.

Det er med glæde jeg har erfaret, at vi i dag har dygtige folk i Danmark som arbejder for at fremme dyrkning og anvendelse af spindehør igen.

Litteratur: "Hørproduktion" fra Jordbrugsforlaget 1988

Annet Laursen.

I Tenen nr. 4. bringes en artikel om hørdyrkningen i dag.

LITTERATURHENVISNINGER ANG. HØR.

Damask og drejls.
Dækketøjets historie i Danmark.
Borgens forlag 1989
302 sider, illustreret, litteraturliste.

Hanne Frøsig Dalgaard.
Hør som husflid.
Borgen 1980
100 sider, illustreret, litteraturliste.

Lilli Friis.
At tvætte og byge træk fra linnedvaskens historie.
De Danske Vaskeri-og renserierhverv.
København 1971

Hørproduktion.
Jordbrugsforlaget 1988

Ole Højrup
Landbokvinden
Rok og Kærne. Grovbrød og vadmæl.
Nationalmuseet 1966
276 sider, illustreret, litteraturliste.

Gertrud Grenander Nyberg
Långt lin, studieplan till Linboken av Fröier-Zienkiewicz
LT forlag - Stockholm 1980
46 sider, illustreret, litteraturliste, vejledning til
studiekredsarbejde.

Gertrud Grenander Nyberg
Svensk slöjdhistoria
LTs förlag - Stockholm 1988
205 sider, illustreret i farver og sort/hvidt, skema
over stilforandringer, litteraturliste, register.

Gertrud Grenander Nyberg
Linodling och Linneavning i Själevadsområdet 1750-1900
Själevads Hembygdsforenings Skriftserie nr.4, 2. oplag
1978
88 sider, illustreret, sammenfatning, noter, litteraturliste

Har du husket at indmelde dig i Tenen? I fremtiden vil kun medlemmer få tilsendt bladet, men det kan endnu nåes at indbetale 100.00 kr for 1990/91 kontingentet på giro 143 01 30.

Er du i tvivl, så kontakt Annet Laursen. Tlf. 42 950555

EN TEKSTILTUR I KØBENHAVN.

Jeg brugte en søndag eftermiddag på nogle tekstiludstillinger i det indre København.

På **Kunstindustrimuseet** er der resten af året en lille udstilling om korssting i "tekstilrummet". I montre ligger der navneklude - de ældste helt tilbage fra første halvdel af 1700-årene. Disse navneklude har været brugt som læreklude og nogle af dem var der gjort meget ud af med hensyn til montering med silkebånd og lignende. Ud over navnekludene var der også broderier i alle størrelser og stilarter, bl.a. en rosenkrans monteret på en sort dug som har været brugt i en præstegård.

Samtidig opdagede jeg udtræksskuffer med en masse utrolig spændende tekstiler; pyntestykker med broderier, skjorter, sær-ke, agehynder og adskillige skuffer med utrolig flotte kniplinger. Har man lyst til at studere de enkelte tekstiler nærmere, f.eks. tegne detaljer af, er rummet udstyret med små klapstole, så man i ro og mag kan sidde og gøre sine iagttagelser.

I **Stensalen** samme sted havde Ane Henriksen en udstilling: - For-løb og Bevægelse. Hun bruger en uddtrend og islæt af tynde pinde af laminat, den slags man ellers bruger til køkkenborde. Hun får en tømrer/snedker til at skære pladerne ud i de rigtige længder og strimler i 1-2 cm. Udstillingen gav inspiration til selv at bruge utrationelle materialer.

Bibliotekssalen i Rundetårn vistes en udstilling "Vi sløjder i Norden". I betragtning af, at alle 6 Nordiske lande udstillede, syntes jeg, at udstillingen var meget tynd. Danmark var repræsenteret med en filtet jakke og en filtet maske. Masken med motiv fra vikingetiden, var også lavet som sølvsmykke, desuden viste danskerne bogbind, 1 patchworktæppe og nogle træskåle.

Hvor er kniplinger, broderier, strikning og vævninger henne i den danske stand? Jeg savnede det.

Finnerne havde både duge og servietter vævet i poppana - smalle skråbånd - dette giver en god rustik kvalitet. Dækkeservietterne havde facon som et flygel set oppefra. Alle genstandene havde nummer, men jeg kunne ikke låne et katalog. Jeg savnede også noget materiale til uddeling bl.a. om Dansk Husflidsselskab til de mennesker, der ikke kender til selskabet. Men det skal siges at udstillingen som helhed var pænt sat op og med mange flotte ting, blot synd at kun det halve lokale blev benyttet.

Rikke Rasmussen.

Indkaldelse til årlig generalforsamling i

TENEN

Dansk Tekstilhistorisk Forening

Lørdag d.16 marts 1991 kl.13.00 - 18.00

Sted: Omsorgsklubben, Østergade 30. 1 sal. Århus.
ca.10 min.gang fra stationen ad Ryesgade,Sønderg.

Dagsorden: 0.Velkomst med kaffe

(indskrivning i gæstebogen og
udlevering af stemmesedler).

- 1.Valg af dirigent og referent.
- 2.Navneopråb.
- 3.Godkendelse af referat fra sidste generalfors.
- 4.Formandens beretning.
- 5.Indkomne forslag der har betydning for budget.
- 6.Fremræggelse af revideret regnskab og budget.
- 7.Fastsættelse af kontigent.
- 8.Valg til bestyrelsen for 2 år.
Efter tur er Ilse Jespersen,
Annet Laursen,
og Susanne Nielsen på Valg.
Alle er villige til genvalg.

Kaffepause

m.kringle. 9.Valg af revisor og 2 bestyrelsessuppleanter
for 1 år.

- 10.Øvrige indkomne forslag.
Indføring af ny § som nr.7 i vedtægterne:
Vedtægtsændringer.
De efterfølgende § rykkes et nr.ned.
- 11.Eventuelt.
- 12.Kulturelt tekstilt indslag:
a.Udstilling af håndvævede stoffer til
folkedragter. v.Gitte Nødskov.

Kl.16.00 b.Foredrag:Væverhåndværket - historien bag.
v.Hanne Frøsig Dalgaard
Dette foredrag var annonceret i Tenen nr.2.
under Temadage.Søndag d.7.okt.1990.
Dette måtte desværre udgå på grund af sygdom.

Der gøres opmærksom på,at kun medlemmer kan deltage
i generalforsamlingen,men ved det efterfølgende kulturelle
tekstile indslag er gæster velkommen.

Pris: Medlemmer gratis adgang.Gæster 40.- kr.

Søndag kl.11.00-13.00 kan man deltage i en rundvisning
i tekstilsamlingen i Den Gamle By i Århus
med Birgitte Kjør.

Pris: Medlemmer 40.-kr..Gæster 60.- kr.

Overnatning kan evt.ske på Århus Vandrehjem,Østre Skovvej
2 A.8240 Risskov.Tlf. 86 16 72 98 (lukket kl.12-16).

Tilmelding til generalforsamling d.16.marts 1991,kan ske ved
at indbetale et eller flere af følgende beløb på Giro
1 43 01 30 " Tenen" Dorthesvej 2.3520 Farum. inden 1.marts

Angiv i rubrikken "evt.meddelelser vedr.betalingen":

Deltagelse i generalforsamlingen - herunder kaffe/brød kr.25.-
Antal smørrebrød a. kr.20.-
Ønsker at deltage søndag a. kr.40.-

AFTAL BESØG
PÅ TLF. 42 95 05 55

Alt hvad man ikke kan få andre steder i form af pragtfulde silkestoffer og bånd, guld- og silkebrodergarner, uld- og hørstoffer i specialproduktioner fra hele verden er samlet i min særprægede "butik" i Farum.

Silke - Annet v. ANNET LAURSEN
Dorthesvej 2 - DK-3520 FARUM

Bestyrelse:

Formand:

Hanne Frøsig Dalgaard	Brædebovej 33.6.tv.2800	Lyngby.	42 88 32 67
Ilse Jespersen	Hedeparken 57.2.tv.2700	Ballerup	42 65 26 76
Annet Laursen	Dorthesvej 2.	3520 Farum	42 95 05 55
Gitte Nødkov	Kingosvej 20.	7470 Karup J.	86 66 23 61
Lisbeth Roum-Møller	Magnoliavej 37.	2000 Frb.	31 46 19 82
Karin Hoffritz	Tessebøllevej 44.	4681 Herfølge	53 67 67 42
Susanne Nielsen	Elverrodsvej 49.	5462 Morud	65 96 50 26

Suppleant:

Grethe Handberg	Dagnæs Allé 118.	8700 Horsens	75 64 40 53
-----------------	------------------	--------------	-------------

Revisor:

Rikke Rasmussen	Vangede Bygade 103.2820	Gentofte	31 68 27 51
-----------------	-------------------------	----------	-------------

Redaktion:

Ilse Jespersen, Lisbeth Roum - Møller og Karin Hoffritz.

Næsteblad forventes at udkomme medio Marts.

Bliv medlem af **Tenen**, Dansk Tekstilhistorisk Forening.
Kontingent for 1990/91 : kr.100.-
Medlemsbladet udkommer 4 gange årligt.

Henvendelse: Dansk Tekstilhistorisk Forening.
Annet Laursen. Dorthesvej 2. 3520 Farum.

Giro nr. 1 43 01 30